

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων «ήταν μια χιλιετία μπροστά από την εποχή του»



Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων ήταν η περιπλοκότερη συσκευή του κόσμου τουλάχιστον για 1.000 χρόνια μετά την κατασκευή του, δείχνει το νέο μοντέλο που παρουσίασε ελληνοβρετανική ερευνητική ομάδα. Ο μηχανισμός φαίνεται ότι παρακολουθούσε τις κινήσεις των ουράνιων σωμάτων και προέβλεπε εκλείψεις.

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων, η αρχαιότερη συσκευή με γρανάζια, «ήταν όσο σημαντικός για την τεχνολογία όσο είναι Ακρόπολη για την αρχιτεκτονική» σχολίασε ο αστρονόμος Ιωάννης Σειραδάκης, μέλος της ομάδας που παρουσιάζει νέο μοντέλο για τη λειτουργία της συσκευής την Πέμπτη στο περιοδικό Nature.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο μοντέλο, η συσκευή βρισκόταν αρχικά τοποθετημένη σε ένα ξύλινο πλαίσιο με δύο πόρτες όπου αναγραφόταν οι οδηγίες χρήσης. Στο μπροστινό μέρος υπήρχε ένα καντράν που απεικόνιζε τον ελληνικό ζωδιακό κύκλο και το αιγυπτιακό ημερολόγιο σε ομόκεντρους κύκλους. Στο πίσω μέρος, δύο ακόμα καντράν έδειχναν τους κύκλους και τις εκλείψεις της Σελήνης.

Γρανάζια και επιγραφές

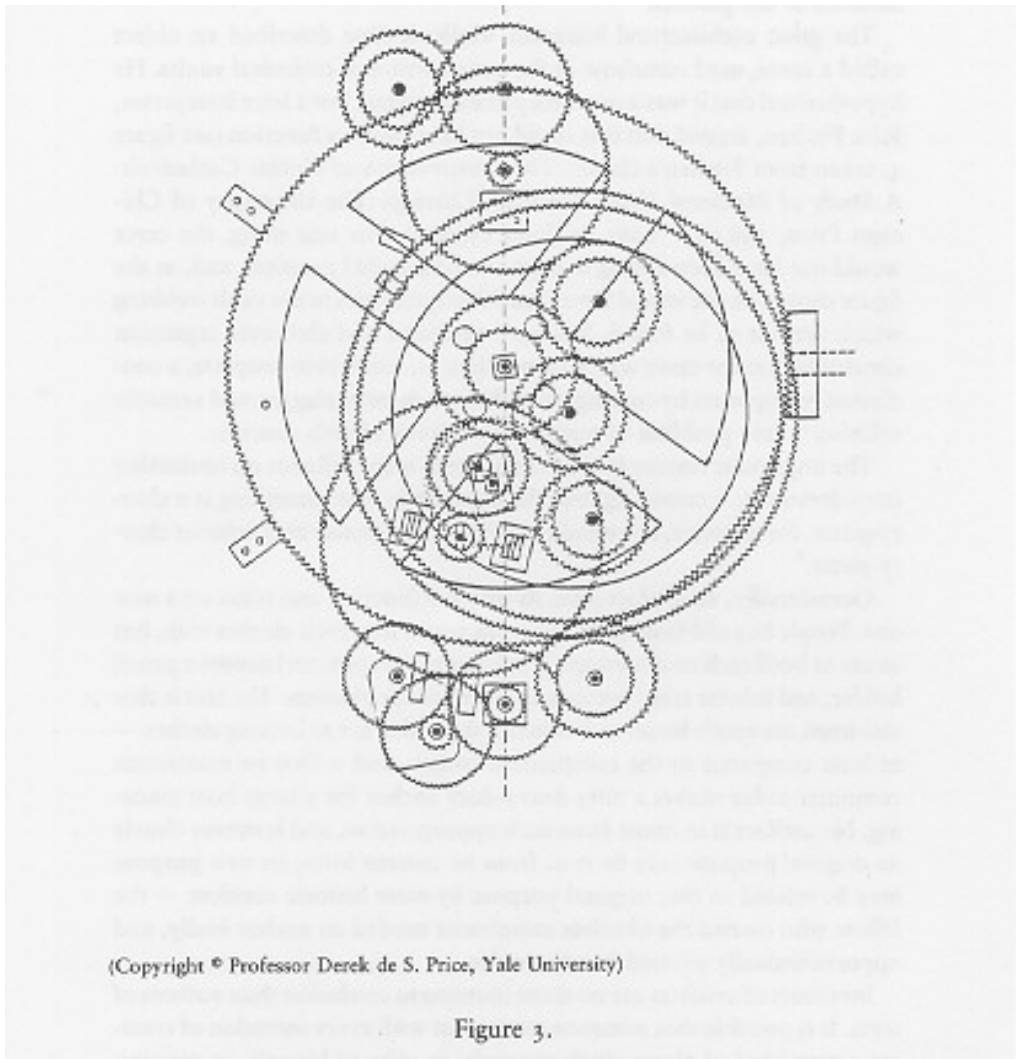
Οι αστρονομικοί κανόνες που προσομείωνε η μηχανή ήταν ακριβέστατοι, σχολιάζει στο Reuters ο Μάικ Έντμουντς του Πανεπιστημίου του Κάρντιφ. Για παράδειγμα, ο σχεδιαστής του μηχανισμού γνώριζε ότι η ταχύτητα της Σελήνης καθώς κινείται στον ουρανό αυξομειώνεται, καθώς η τροχιά του φεγγαριού γύρω από τη Γη είναι ελλειπτική και όχι εντελώς κυκλική, όπως ανακάλυψε ο Ίππαρχος τον 2ο αιώνα π.Χ.

Οι ερευνητές μελέτησαν τα απομεινάρια του μηχανισμού με τομογραφία ακτίνων Χ. Στις εικόνες υψηλής ανάλυσης που μελετήθηκαν διακρίνονται διπλάσιες επιγραφές από όσες ήταν γνωστές μέχρι σήμερα. Οι ανάγλυφες ενδείξεις, σε συνδυασμό με την ανάλυση των γραναζιών, υποδεικνύει ότι η συσκευή μπορούσε να παρακολουθεί τις κινήσεις τουλάχιστον δύο πλανητών -του Ερμή και της Αφροδίτης- και πιθανώς τριών πλανητών ακόμα.

Η εικονική ανακατασκευή δείχνει ότι ο μηχανισμός περιείχε 37 γρανάζια, από τα οποία τα 30 έχουν αναγνωριστεί άμεσα και τα επτά είναι υποθετικά. Μέχρι σήμερα, η επικρατούσα εκτίμηση ήταν μόνο 31 γρανάζια.

Βασισμένοι στις επιγραφές, οι ερευνητές εκτιμούν ότι ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων κατασκευάστηκε το 150-100 π.Χ. και παρέμεινε η τελειότερη μηχανή του κόσμου μέχρι την εμφάνιση των μεσαιωνικών μηχανικών ρολογιών που χρησιμοποιούνταν στους καθεδρικούς ναούς. Ο χάλκινος μηχανισμός ανασύρθηκε το 1901 από ένα ναυάγιο έξω από τα Αντικύθηρα σε βάθος 42 μέτρων. Μέχρι σήμερα έχουν βρεθεί 81 κομμάτια του. Το πλοίο, που βυθίστηκε γύρω στο 60 π.Χ. ήταν ρωμαϊκό, μετέφερε όμως ελληνικό φορτίο.

Πιστεύεται ότι είχε αποπλεύσει από τη Ρόδο, όπου έζησε ο Ίππαρχος, δημιουργώντας στους ερευνητές την υποψία ότι ο μεγάλος αστρονόμος και μαθηματικός είχε κάποιο ρόλο στο σχεδιασμό του μηχανισμού.



σχηματική αναπαράσταση του μηχανισμού από τον καθηγητή Derek de Sola Price (σύμφωνα με τα ευρήματα της πρώτης ακτινοσκόπησής του γύρω στα 1950)

